
Atatürk Üniversitesi
Atatürk Üniversitesi • Sosyal Bilimler Enstitüsü • 1982 •
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Journal of Social Sciences Institute
Yıl Year 2014 • Erzurum
Cilt Volume 18 • Sayı Number 2

ISSN 1304-4990

T. C. ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

T. C. ATATURK UNIVERSITY
SOCIAL SCIENCES INSTITUTE

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Journal of Social Sciences Institute

TÜBİTAK ULAKBİM

EBSCO HOST Research Databases

ASOS sosyal bilimler indeksi

Dergimizde yayımlanan tüm makaleler ULAKBIM, EBSCOHOST, ASOS ve Atatürk Üniversitesi e-Dergi İndekslerinde full text (tam metin) olarak yayımlanmaktadır.

YIL 2014 CİLT 18 SAYI 2
YEAR 2014 VOLUME 18 ISSUE 2

Yayım İlkeleri

2003'den beri ISSN 1304-4990 Süreli yayınlar numaralı yılda üç kez yayımlanmakta olan Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, ulusal hakemli ve bilimsel içerikli resmî yayın organıdır. Derginin yayın dili Türkçe olup, sosyal bilimlerin farklı alanlarında yapılmış bilimsel nitelikli araştırma yazıları yayımlanır.

Dergiye yayımlanmak üzere gönderilecek yazılar daha önce başka bir dergide yayımlanmamış ve yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

Makalelerin formatı Enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan yazım kurallarına göre düzenlenmelidir.

Yayımlanmak üzere gönderilen yazıların şekil ve içerik yönünden ön incelemesi yayın kurulu tarafından yapılır. Uygun görülen çalışmalar, bilimsel yönden değerlendirilmek üzere, yayın kurulu tarafından belirlenen çift-kör, bağımsız ve önyargısız hakemlik (preview) ilkelerine göre en az iki hakem tarafından değerlendirilir. Son karar dergi yayın kurulunundur.

Yayın kurulu hakem kurulu tarafından yayın koşullarına uygun bulunmayan yazıları yayımlamamak, düzeltmek üzere yazarına geri vermek, biçimce düzenlemek ve düzeltmek ya da kısaltmak yetkisindedir. Gönderilen yazılar yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez.

Dergimiz, TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı, EBSCO Publishing Inc., Atatürk Üniversitesi E-Dergileri (http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/SBED) ve ASOS Index'de dizinlenmektedir.

Dergimizde uygulanmakta olan yayım kuralları ve makale yazım düzeni için aynı web adresindeki bilgilerden yararlanılmalıdır.

Dergimizde yayımlanan yazıların her türlü bilimsel, imla ve hukukî sorumlulukları yazarlarına aittir.

Yayımlanmış yazıların tüm yayım hakları saklı olup, Dergimizin adı belirtilmeden hiçbir alıntı yapılamaz.

The Principal of the Publication

Journal of Social Sciences Institute is a nationally refereed and authorized scientific research journal since 2003, ISSN number 1304-4990, and published three times a year. The language of publication is Turkish, and scientific researches in various fields of social sciences are open to publication.

The manuscripts that are sent to the Journal must be original, unpublished and cannot be submitted simultaneously for publication elsewhere.

The format of the manuscripts should be designed in accordance with the writing and publication guidelines approved by the Executive Board of the Institute.

The manuscripts are subjected to pre-assessment by the editorial board taking publication principles into consideration. The manuscripts which are scanned by the editorial board are sent to two blind referees for evaluation in terms of form and content. The manuscripts that are considered, at least by two referees, issuable are put in line for publication. The manuscripts which may require corrections by the referees are sent back to the authors for the necessary adjustments. It is the author's responsibility to transmit the reedited manuscript to the journal within the specified time. The reedited manuscript is re-evaluated by the referees if necessary. The editorial board makes the last decision for the publication of the manuscript. The editorial board has the right to make alterations to some vocabulary. The manuscripts, published or unpublished in the Journal, are not sent back to the authors.

Journal of Social Sciences Institute is cited by, TUBİTAK ULAKBİM, EBSCO HOST, Atatürk University E-Journals (http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/SBED), and ASSOS INDEX.

The same e-journal web address above can be used for the details of publication guidelines of the Journal and the format of manuscripts.

All responsibilities related to dictation, legal and scientific ethics belong to the authors of the manuscripts.

All rights over the published manuscripts reserved to the Journal, and no citation can be made without the reference of the Journal.

Yıl/Year: 2014 Cilt/Volume: 18 Sayı/Issue: 2
ISSN : 1304–4990

Yayın Sahibi/Publisher
Yönetim Kurulu Adına
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü /
In the Name of Administrative Board Director of Social Sciences Institute
Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/
Legal Representative
Prof. Dr. Süleyman ÇİĞDEM

Editör/Editor
Prof. Dr. Cengiz GÜNDOĞDU

İngilizce Editörü/English Editor
Doç. Dr. Ahmet BEŞE

Yayın Kurulu /Editorial Board
(Enstitü Yönetim Kurulu/ Institute Administrative Board)
Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM
Prof. Dr. Süleyman ÇİĞDEM
Prof. Dr. Fazlı POLAT
Prof. Mustafa KÜÇÜKÖNER
Doç. Dr. Ahmet BEŞE
Prof. Dr. Cengiz GÜNDOĞDU

Yayın Kurulu Sekreteri/
Publication Board Secretarie
Mehmet ULUĞ

Adres/ Address
Atatürk Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü
25240 – ERZURUM
Tel: 0442 2314928
Faks: 0442 2314911
E-Mail : sosbildergi@atauni.edu.tr

Dizgi: Leyla TAŞKESEN (0.312) 231 41 97

Baskı/Print: Zafer Ofset Matbaacılık San.Tic.Ltd.Şti.
Tel: 0442 2342285 • Faks/Fax: 0442 2336952
Yakutiye/Erzurum

Yayım Danışma Kurulu/Editorial Board

Prof.Dr. Adem DURSUN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Atılhan NAKTİYOK (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ayten ER (Gazi Ü.)
Prof.Dr. Bener GÜNGÖR (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Betül ASLAN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Cengiz GÜNDOĞDU (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Çiğdem ÜNAL (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Fatih KARCIOĞLU (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Fatma GEÇİKLİ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Fazlı POLAT (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Fehmi EFE (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Gülümser KESKİN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Gürsel UYANIK (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Halil KOCA (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Hasan BOYNUKARA (Namık Kemal Ü.)
Prof.Dr. Hayati AKTAŞ (KTÜ)
Prof.Dr. Hüseyin KÖSE (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Hüseyin ÖZER (Erzurum T.Ü.)
Prof.Dr. İ.Fevzi ŞAHİN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. İbrahim YEREBAKAN (KTÜ)
Prof.Dr. Kamil YAZICI (KTÜ)
Prof.Dr. Mahmut PAKSOY (Kültür Ü.)
Prof.Dr. Mehmet TAKKAÇ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Mehmet TÖRENEK (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Mehmet ZAMAN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Nazmiye ÖZGÜÇ (İstanbul Ü.)
Prof.Dr. Nuriye GARİPAĞAOĞLU (Marmara Ü.)
Prof.Dr. Osman DEMİRDÖĞEN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ömer YILMAZ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ö.Selçuk EMSEN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ramazan SEVER (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ruhattin YAZOĞLU (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Saliha KODAY (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Sebahattin ÇEVİKBAŞ (Muğla S.K.Ü.)
Prof.Dr. Selami KILIÇ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Süleyman ÇİĞDEM (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Taner ACUNER (KTÜ)
Prof.Dr. Uğur GÜLLÜLÜ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Üstün ÖZEN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Yusuf AKSAR (KTÜ)
Prof.Dr. Selim BAŞAR (Atatürk Ü.)
Prof..Dr. Vedat KAYA (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Ahmet BEŞE (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Ahmet SARI (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Coşkun TOPAL (KTÜ)
Doç.Dr. Derya TELLAN (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Mustafa GÜLMEZ (Cumhuriyet Ü.)
Doç.Dr. Mustafa MACİT (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Serhat ZAMAN (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Şafak Ertan ÇOMAKLI (Atatürk Ü.)

Bu Sayının Bilimsel Danışmanları/Referees of this Issue

Prof.Dr. Arzu KİHTİR (İstanbul Ü.)
Prof.Dr. Aslan GÜLCÜ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ayşe Nur TEKMEN (Ankara Ü.)
Prof.Dr. Fatih KARCIOĞLU (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Fatma GEÇİKLİ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Kamil AYDIN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Kerem KARABULUT (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Mehmet KARAOSMANOĞLU (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. MehmetTÖRENEK (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Mukadder ERKAN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Naci İSPİR (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ömer Selçuk EMSEN (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Ömer YILMAZ (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Sedat ADIGÜZEL (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Sevtap ÜNAL (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Süleyman ÇİĞDEM (Atatürk Ü.)
Prof.Dr. Vedat KAYA (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Gülhan ATNUR (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Hüseyin KAYA (S.Demirel Ü.)
Doç.Dr. Abamüslim AKDEMİR (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Ahmet BEŞE (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Ahmet NALÇACI (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Arzu ÇAKINBERK (Tunceli Ü.)
Doç.Dr. Durmuş KILIÇ (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Ersan ÇİFTÇİ (Erzincan Ü.)
Doç.Dr. Fatih BEREN (Emniyet Müd.lüğü)
Doç.Dr. Fehim BAKIRCI (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Halit DURSUNOĞLU (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. İsmail ÖĞRETİR (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. M.Hanefi MACİT (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. M.Serdar ERCİŞ (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Mehmet AKTAN (N.Erbakan Ü.)
Doç.Dr. Mine KAYA KEHA (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Nurettin KOÇHAN (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Nurettin ÖZTÜRK (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Selçuk ÇIKLA (Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Selçuk ZENGİN (Emniyet Müd.lüğü)
Doç.Dr. Serhan ALKAN İSPİRLİ(Atatürk Ü.)
Doç.Dr. Serhat YENER (Ordu Ü.)
Doç.Dr. Yüksel GÖKTAŞ (Atatürk Ü.)

Not: sıralama harf sırasına göre yapılmıştır.

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

The Analysis of Statements in Political Meetings Through Cultural Codes Including Patterns of Turkish-Islamic Notion 1
Siyasal Arenada Söylem Örneklerinin Türk-İslam Düşünce Motiflerinin de Bulunduğu Kültürel Kodlar Üzerinden Analizi
Ruken KILANÇ

Presentation of the Marginal Identity on Television News (The Turkey Example) 11
Televizyon Haberlerinde Marjinal Kimliğin Sunumu (Türkiye Örneği)
Yusuf YURDİGÜL, Aslı YURDİGÜL

İnternet Folkloru Üzerine Önerilen Bir Terim: E-Folklor 31
A Suggested Term on the Internet Folklore: E-Folklore
Ahmet Özgür GÜVENÇ

Levinas'ta İdeal İletişimin İmkânı: Öteki'yle Birlikte Var Olmak 47
In Levinas's Ideal Communication Facilities: Existence Together with the Other
Naci İSPİR - Şeyma B. ERDOĞAN

Problem Çözme Kuramı'nın Geçerliliği Üzerine Bir Uygulama:
Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Örneği 59
An Application on the Validity of Problem Solving Theroy: Sample of Ataturk University Faculty of Communication
Eyyup AKBULUT

Polis Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler
Açısından İncelenmesi 75
Examining *Occupational Anxiety Levels of Police Candidates from Several Variables*
Gökhan ULUDAĞ - Hidayet TAŞDÖVEN - Mustafa DÖNMEZ

Türk Üniversite Öğrencilerinin "Japonca" Kavramına İlişkin
Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi: Namık Kemal Üniversitesi Örneği 95
The Analysis of Turkish University Students' Perception on the Concept of "Japanese" by the help of Metaphors: The Case of Namık Kemal University
Cahit KAHRAMAN

Edebî Türlerinin Tespiti ve Anı İzlenimi Sorunu Bakımından
Abdülhak Şinasi Hisar'ın Eserleri 111
Works of Abdülhak Şinasi Hisar with Regard to Literary Genre Detection and Memorabilia Effect
Mahfuz ZARİÇ

The Review of 'The Doll's House' by Katherine Mansfield Through the Philosophy of Louis Pierre Althusser..... 127
Katherine Mansfield'in 'Bebek Evi' Adlı Öyküsünün Louis Pierre Althusser Felsefesi Bağlamında İncelenmesi
Şahin KIZILTAŞ

Homo Ludens in Gilead: *The Handmaid's Tale* Revisited..... 139
Homo Ludens Gilead'da: *The Handmaid's Tale*'e Yeni Bir Bakış
Nilsen GÖKÇEN

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 157
Examination of Inservice Training Requirements of Turkish Language and Literature Teachers in Terms of Various Variables
Fatih VEYİS

Etkili Sınıf Yönetimi Oluşturmada Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Rollerinin Nicel Açıdan İncelenmesi 171
An Investigation on the New Roles of Classroom Teachers in Maintaining Effective Classroom Management in Terms of Quantitative Method
Muhammet Hanifi ERCOŞKUN - Şükrü ADA

Öğretmenlerin Derslerde Teknoloji Kullanımlarını Etkileyen Faktörler : Kişisel Bilgisayar Kullanımı ve Öğretim Yaklaşımları..... 195
The Factors Affecting the Teachers' Technology Use in the Classroom : Personal Computer Use and Instructional Approaches
Mustafa SAMANCIOĞLU - M.Semih SUMMAK

Erken Tunç Çağı Sonu ve Orta Tunç Çağı'nda Güneybatı Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası 209
The Historical Geography of the Southwestern Anatolia in the End of the Early Bronze Age and Middle Bronze Age
Rabia AKARSU

Müzelerin Yönetim Anlayışında Meydana Gelen Değişimler..... 217
Changes in Museum Management
Beste GÖKÇE

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2014 18 (2): 171-194

Etkili Sınıf Yönetimi Oluşturmada Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Rollerinin Nicel Açıdan İncelenmesi (*)

Muhammet Hanifi ERCOŞKUN (**)
Şükrü ADA (***)

Öz: *Bu araştırma, etkili sınıf yönetimi oluşturmada sınıf öğretmenlerinin yeni rollerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada verileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen sınıf öğretmenlerine ve eğitim denetmenlerine yönelik anket formu; sınıf öğretmeni adaylarına yönelik yapılandırılmış sınıf içi gözlem formu kullanılmıştır. Eğitim denetmenlerinden ve sınıf öğretmenlerinden elde edilen nicel verilerle var olan durum betimlenmiştir.*

Araştırmanın örneklemi; 615 sınıf öğretmeninden, 41 eğitim denetmeninden ve 86 sınıf öğretmeni adayından oluşmaktadır. Elde edilen nicel veriler üzerinde frekans, yüzde, bağımsız gruplar için t testi ve Pearson korelasyon analizi yapılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; sınıf öğretmenlerinin, eğitim denetmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının ölçme araçlarındaki ifadeleri etkili buldukları ancak bu ifadeleri sınıf öğretmenlerinin uygulamada güçlük çektikleri dikkat çekmiştir. Etkililik ve uygulama boyutlarında; kadın sınıf öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Uygulama boyutunda hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alan sınıf öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Etkililik boyutunda eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu, uygulama boyutunda sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Etkili Sınıf Yönetimi, Sınıf Yönetimi, Sınıf Öğretmeni.*

An Investigation on the New Roles of Classroom Teachers in Maintaining Effective Classroom Management in Terms of Quantitative Method

Abstract: *This research was conducted in order to determine the new roles of classroom teachers in maintaining effective classroom management. Survey was developed by the researcher and applied to the classroom teachers and education inspectors; in-class observation form was used for classroom teacher candidates in the research in order to collect quantitative data. The current situation has been defined with the qualitative data obtained from the education inspectors and classroom teachers.*

The sample of the study is composed of 615 classroom teachers, 41 education inspectors and 86 classroom teacher candidates. Frequency, percentage, t-test and Pearson correlation analysis have been conducted on the obtained quantitative data.

When the results of the research have been examined, it has been observed that the classroom teachers, education inspectors and classroom teacher candidates find the expressions in the measurement tools effective, but classroom teachers experience difficulty in applying these expressions. A significant difference has been found in the effectiveness and application dimensions in favor of female classroom teachers. A significant difference has been found in the application dimension in favor of the classroom teachers who had classroom management course before their service. It has been found that there is a medium-level, negative and significant relationship between the occupational seniority and effective classroom management scores of education inspectors in the effectiveness dimension. It has been found that there is a low-level, negative and significant relationship between the number of students in the classrooms of classroom teachers and their effective classroom management scores in the application dimension.

Keywords: *Effective Classroom Management, Classroom Management, Classroom Teacher*

*) Bu çalışma Yrd. Doç. Dr. Şükrü Ada danışmanlığında Muhammet Hanifi Ercoşkun'un hazırladığı "Etkili Sınıf Yönetimi Oluşturmada Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Rollerinin İncelenmesi" adlı doktora tezinin bir kısmından özetlenmiştir.

**) Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fak. İlköğretim Bölümü, (e-posta: ercoskun@atauni.edu.tr)

***) Yrd. Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi K.K. Eğitim Fak. Eğitim Bilimleri Bölümü, (e-posta: sukruada@atauni.edu.tr)

Giriş

Günümüzde küreselleşme ve bilgi toplumu olma, eğitim kurumlarını değişmeye zorlamaktadır. Küreselleşme, bilgi toplumuna geçiş süreci ile birlikte yaşanmaktadır. Bilgiye ve onu elde etmeye olan yatırım, bilgi toplumuna geçişin ön koşullarındandır. Bu nedenle ulusların bilgi toplumuna dönüşebilmesi için bilgiye ve insan kaynaklarına yatırım yapması ve özellikle eğitim kurumlarını bir an önce iyileştirmesi gerekmektedir.

Sistem yaklaşımı içinde tüm parçalarının birbirlerini etkilediği bilindiğine göre, bir alanda meydana gelen değişim, sistemin tüm parçalarını etkilemektedir. Bu etki karşısında gerekli olan değişim ve dönüşümü gerçekleştiren sistem parçaları hayatta kalırken, bunu gerçekleştiremeyenler gerileme ve yok olma sürecine girmektedirler.

Her alandaki değişim süreci, ülkelerin eğitimden beklentilerini de sürekli değiştirmekte ve çeşitlendirmektedir. Eğitim sistemi içinde öğretmenler bu değişim sürecine uyum göstermesi gereken en önemli unsurlardan biridir. Gelişmiş ülkeler, tüm dünya ile rekabet edebilmek ve dünyada söz sahibi olabilmek için meydana gelen bu değişimleri çok hızlı ve etkin bir şekilde kendi ülkelerinin her alanına özellikle eğitim sistemlerine yansıtmaktadırlar. İşte bu değişime ayak uyduramayan ülkeler kısa sürede rekabet güçlerini kaybedip güçsüzleşebilirler.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanan ve öğrenci merkezli uygulamalar içeren "Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı"nı benimseyen öğretim programları sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi rollerini değişime zorlamıştır.

"Bilgi çağında her meslek grubunda bulunması gereken genel nitelikler yanında ayrıca öğretmenlik mesleğinde bulunması gereken özel nitelikler vardır. Bu niteliklerden biri de sınıf yönetimidir. Sınıf yönetimi konusunda yeterli bir öğretmen, birçok sorunu hallederek kendini ve öğrencilerini bağımsızlaştırabilir" (Kaya, 2006:117).

Sınıf yönetimi tanımları çeşitli olmakla birlikte genellikle düzeni sağlamak, öğrencileri meşgul etmek veya onların birlikte çalışmalarını sağlamak için öğretmenler tarafından yapılan etkinlikleri içerir (Emmer ve Stough, 2001). Sınıf yönetimini etkileyen değişkenler; öğretmen, öğrenci, okul, program, eğitim ortamı, eğitim yönetimi, aile ve çevre şeklinde sıralanabilir. Etkili bir sınıf yönetimi için gerekli olan eğitim süreçlerinin düzenlenmesinden ve yürütülmesinden sorumlu olan kişi öğretmen olduğundan en stratejik değişken öğretmendir (Aydın, 2004). Öğrenciler okulların işçileridir. Yüksek kalitede iş ise, bir örgütün başarısını belirler. Öğretmenler alt düzey, okul idarecileri ise orta ve üst düzey yöneticilerdir. Sanayide olduğu gibi, bir okulun üretkenliği işçileri (öğrencileri) yönetenlerin (öğretmenlerin) üretkenliğine bağlıdır (Glasser, 1999). Etkili sınıf yönetiminin özü, sınıf liderliği ve öğrenme için yapıcı bir sınıf ortamı oluşturma yeteneğidir (Moore, t.y.).

Etkili sınıf yönetiminin amaçları kural ve işlemleri belirleme ve koruma ile birlikte proaktif davranış yönetim stratejilerinin geliştirilmesi yoluyla gerçekleştirilebilir (Gilpat-

rick, 2010). Tauber (2007) alfabetik olarak a'dan z'ye 34 tane etkili sınıf yönetimi ile ilgili öneride bulunmuştur. Bunları ayrıca altı başlık altında toplamıştır. Bunlar; öğrencilere saygı (6 öneri), disiplin sorunlarını önleme (5 öneri), profesyonel tutum taşıma (5 öneri), sınıfla ilgili özel teknikler (13 öneri), öğretmen rolü tutma (3 öneri), her ihtimale karşı (2 öneri) başlıklarında toplanmıştır.

Başarılı bir sınıf yönetimi oluşturmak için öğretmenler öğrencilerin sevgi ve saygısını kazanmalı; tutarlı, inandırıcı ve güvenilir olmalı; öğrencilerin öğrenmelerinden sorumlu olmalı; öğrenmenin değerini bilmeli ve tadını çıkarmalı; öğrencilerinden de bunu yapmasını beklemelidir. Bu kişisel nitelikler varsa sınıf organizasyonu ile ilgili aşağıdaki etkili yönetimin genel ilkelerine göre hareket edilebilir.

1) Öğrenciler büyük ölçüde anladıkları ve kabul ettikleri kurallara uymaya özen gösterirler.

2) Öğrenciler, kendi ilgi ve yeteneklerine yönelik anlamlı etkinliklerle meşgul oldukları zaman disiplin sorunları azalır.

3) Yönetim, istenmeyen davranışları denetlemekten çok, üretici öğrenme çevresi kurmaya odaklanmalıdır.

4) Amaç, öğrencinin üzerinde sizin kontrolünüzü kurmak değil, öğrencilerin kendi iç denetimlerini geliştirmektir (Good ve Brophy, 2008).

İlköğretim okullarında yürürlüğe konulan yapılandırmacı yaklaşıma dayalı programlar sınıf öğretmenlerinin öğretim ve yönetim görevlerinde köklü değişikliklere sebep olmuştur. Bu değişikliklerin yönünün ve miktarının ne kadar olduğunu bilmek oluşabilecek problemleri önceden önlemek ve problemler çıktığında doğru müdahalelerde bulunmak açısından önemlidir. Bunun için yapılandırmacı yaklaşıma dayalı programların ilköğretim okullarında kullanılmasının sınıf yönetimini nasıl etkilediğinin bilinmesi eğitimle ilgilenen tüm kişilere ve özellikle sınıf öğretmenlerine ışık tutacaktır. Böylece sınıf öğretmenlerinin bu değişikliğe uyum sağlama sürecinde zorlanmayacakları hatta etkili sınıf yönetimi oluşturmada sınıf öğretmenlerinin yeni rollerinin bilinmesinin uyum sağlamada katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Etkili sınıf yönetimi öğrencilere yeteneklerini gösterebilecekleri fırsatlar sunabilen, öğrenci üzerinde odaklaşan ve bunun için bütüncül ve destekleyici ortamlar oluşturan bir yaklaşımdır (Kılbaş, 2010). Önceden belirlenen amaçlara ulaşma seviyesi (Karslı, 2004) olarak ifade edilen etkililik kavramı sınıf yönetimi ile birlikte kullanıldığında, sınıf yönetiminde amaçlara ulaşma düzeyi, etkili sınıf yönetimini ifade etmektedir. Yani sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki amaçlarına ne derece ulaştıklarının bilinmesi araştırmacıya göre etkili sınıf yönetiminin ana yaklaşım noktasıdır. Bu noktada öğretimi ve yönetimi gerçekleştirirken sınıf yönetiminde sınıf öğretmenlerinin var olan rollerinin düzeylerinin ve yapılandırmacı yaklaşımla birlikte yeni oluşan rollerinin neler olduğunu belirlemek bu araştırmanın ana hareket noktasıdır.

Araştırmanın Amacı: Bu araştırmanın temel amacı, etkili sınıf yönetiminin oluşturulmasında sınıf öğretmenlerinin yeni rollerinin neler olduğunu ortaya çıkarmaktır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf yönetimi açısından sınıf öğretmenlerinin; a) etkililik ve uygulamaya yönelik görüşleri nelerdir? b) cinsiyetlerine göre farklılık var mıdır? c) hizmet içi eğitim alıp almamalarına göre farklılık var mıdır? d) hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alıp almamalarına göre farklılık var mıdır? e) mesleklerini sevip sevmemelerine göre farklılık var mıdır? f) okuttukları sınıf seviyesine (1.-3. sınıf ve 4.-5. sınıf) göre farklılık var mıdır? g) mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında ilişki var mıdır? h) sınıflarındaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında ilişki var mıdır?

2. Sınıf yönetimi açısından eğitim denetmenlerinin; a) etkililik ve uygulamaya yönelik görüşleri nelerdir? b) hizmet içi eğitim alıp almamalarına göre farklılık var mıdır? c) hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alıp almamalarına göre farklılık var mıdır? d) mesleklerini sevip sevmemelerine göre farklılık var mıdır? e) mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında ilişki var mıdır?

3. Sınıf yönetimi açısından sınıf öğretmeni adaylarının; a) etkililik ve uygulamaya yönelik görüşleri nelerdir? b) cinsiyetlerine göre farklılık var mıdır? c) mesleklerini sevip sevmemelerine göre farklılık var mıdır? d) gözlemledikleri sınıf seviyesine (1.-3. ve 4.-5. sınıf) göre farklılık var mıdır? e) gözlemledikleri sınıflardaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında ilişki var mıdır? sorularına yanıt aranmıştır.

Araştırmanın Önemi: Öğretimin etkililiği üzerine yapılan araştırmalar, etkili sınıf yönetimi becerisinin öğretim başarısını belirleyen en önemli unsur olduğunu göstermektedir (Erden, 2005). Okulun varlık nedeni öğrenci başarısını artırmak olduğuna göre öğrencinin başarılı olmasında en önemli değişkenlerden biri de etkili sınıf yönetimidir (Sarı ve Dilmaç, 2004). Yani etkili sınıf yönetiminin öğrencilerin başarıları üzerinde olumlu etkiye sahiptir (Wang, Haertel ve Walberg, 1993) denilebilir.

Bu araştırma, etkili sınıf yönetimine yönelik olarak sınıf öğretmenlerinin mevcut rollerinin düzeylerini nicel bulgularla ortaya koyması açısından önemlidir. Ayrıca etkili sınıf yönetimine yönelik yapılan araştırmaların az olması bu konunun araştırmaya değer olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan, bu araştırmanın benzer konuda yapılacak yeni araştırmalara ışık tutacağı ve onlara kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada elde edilecek bulguların eğitim ve öğretime çeşitli yönlerden katkı sağlayacağı umulmaktadır. Bu katkıların, sınıf öğretmenlerinin sahip olduğu etkili sınıf yönetimi rollerinin belirlenmesi, bu rollerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimle kazandırılması veya geliştirilmesi için neler yapılması gerektiği konusunda ilgililere belli bir bakış kazandırması açısından değerlidir. Bu araştırma, öğrencilerin başarısını gelişmeye odaklı olan etkili sınıf yönetimi anlayışının oluşturulması için sınıf öğretmenlerinin sürekli geliştirilmesine olanak sağlayacak şekilde eğitim almalarının değerini ortaya çıkarması açısından da önemlidir.

Sınıf öğretmenlerinin etkili sınıf yönetimi rollerinin daha gerçekçi ve tutarlı değerlendirmeler yapılmasına yardımcı olması, ilgili literatüre katkı sağlaması, yapılandırmacı yaklaşıma göre geliştirilen programların sınıf yönetiminde sınıf öğretmenlerinin rollerinde ne gibi, ne derece ve nasıl etkilerinin olduğunu ortaya koyması ve buna göre sınıf öğretmenlerinin kendilerini bu değişime karşı nasıl güncelleştirebilmelerine yönelik bilgiyi sunması açılarından bu araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Varsayımları: Araştırma için yapılan yerli ve yabancı kaynak taramasının yeterli olduğu, ölçme araçlarının geçerlik ve güvenirliği için yapılan çalışmaların yeterli olduğu, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine, eğitim denetmenlerine ve sınıf öğretmeni adaylarına uygulanan ölçme araçlarını kendi görüşlerini yansıtacak biçimde içten ve yansız olarak cevapladıkları, anketler ve yapılandırılmış gözlem formu yoluyla toplanan verilerin gerçeği yansıttığı, örneklemi oluşturan sınıf öğretmenlerinin, sınıf öğretmeni adaylarının ve eğitim denetmenlerinin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Bu araştırma; etkili sınıf yönetimi açısından sınıf öğretmenleri, sınıf öğretmeni adayları ve eğitim denetmenlerinin görüşleri ile, Erzurum ilindeki Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerine bağlı ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ile, Erzurum ilinde görev yapan eğitim denetmenleri ve Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri ile, konu ile ilgili ulaşılan yerli ve yabancı kaynaklar ile, veri toplamak için oluşturulan anketler ve yapılandırılmış gözlem formunda yer alan ifadelere verilen yanıtlar ile sınırlıdır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli: Araştırmalar, yapıldığı çevreye veya araştırma ortamlarına göre saha ve laboratuvar araştırmaları; düzeylerine göre kuramsal ve uygulama araştırmaları; yöntemine veya zamanına göre tarihî, betimsel ve deneysel araştırmalar olarak adlandırılabilir (Kaptan, 1998). Bu araştırma yapıldığı çevre açısından saha, düzeyi açısından uygulama, yöntemi açısından ise betimsel tarama türü bir araştırma olarak nitelendirilebilir.

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin ve eğitim denetmenlerinin görüşleri yardımıyla etkili sınıf yönetiminin oluşturulmasında sınıf öğretmenlerinin yeni rollerinin neler olduğunu ortaya çıkarmaya yönelik olarak ön değerlendirme yapmak için betimsel tarama (survey) modelinden yararlanılmıştır. Bu model çerçevesinde, önce var olan durum betimlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmeni adayları yardımıyla sınıf öğretmenlerini gözlemlemeye yönelik yapılandırılmış sınıf içi gözlem formu kullanılmıştır.

Çalışma Grubu: Araştırmanın evreni; Erzurum ili Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerinde çalışan 55 eğitim denetmeni ve denetmen yardımcılarından, aynı ilçelerin ilkokullarında çalışan 1464 sınıf öğretmeninden ve Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalının 3. sınıfında öğrenim gören, "Sınıf Yönetimi" dersini almış ve "Okul Deneyimi" dersini alan 118 sınıf öğretmeni adayından

oluşmaktadır. Evrendeki sınıf öğretmeni, eğitim denetmeni ve eğitim denetmen yardımcısı sayılarına ilişkin bilgiler adı geçen ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri verilerinden (Aziziye ilçesinde 221, Palandöken ilçesinde 539, Yakutiye ilçesinde 704 olmak üzere toplam 1464 sınıf öğretmeni); sınıf öğretmeni adaylarının sayılarına ilişkin bilgiler adı geçen fakültenin öğrenci işleri verilerinden alınmıştır.

Araştırmanın evrenini oluşturan, Erzurum ilinde çalışan eğitim denetmenleri ve denetmen yardımcılarının tamamına ulaşıldığı için araştırmanın eğitim denetmenleri evreninden örneklem alınmamıştır. Yine sınıf öğretmeni adaylarının tamamına ulaşıldığı için araştırmanın öğretmen adayı evreninden örneklem alınmamıştır. Ancak Erzurum ili Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerinde çalışan sınıf öğretmenlerinin sayısı fazla olduğu için araştırmanın sınıf öğretmeni evreninin tamamına ulaşmanın ekonomik olanaklar ve zaman açısından mümkün olmadığı düşünülerek ve yansızlık ilkesi dikkate alınarak araştırmanın sınıf öğretmeni evreninden örneklem seçme yoluna gidilmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinden örneklem seçilirken araştırmada sınıf bazında analiz yapabilmek için birleştirilmiş sınıflı okullar örneklem dışında tutulmuştur, geriye kalan okullardaki sınıf öğretmenleri üzerinden örneklem seçilmiştir. Buna göre birleştirilmiş sınıflı okullar dışarıda tutulduktan sonra Aziziye ilçesindeki 12, Palandöken ilçesindeki 29 ve Yakutiye ilçesindeki 47 okuldan oranlı küme ve tesadüfi örnekleme teknikleriyle seçilen Aziziye ilçesinden 5, Palandöken ilçesinden 18 ve Yakutiye ilçesinden 19 okuldaki 615 sınıf öğretmeni araştırmanın nicel örneklemini oluşturmuştur.

Evrenin büyüklüğünün belli olduğu durumlarda örneklem büyüklüğünü saptamak için aşağıdaki formül kullanılabilir (http://www.istatistikanaliz.com).

$$n = \frac{Nt^2pq}{d^2(N-1)+t^2pq} \qquad n = \frac{Nt^2pq}{d^2(N-1)+t^2pq} \cong 305 \qquad (1)$$

n: Örnekleme alınacak birey sayısı — N: Evrendeki birey sayısı (1464)

p: İncelenecek olayın görülüş sıklığı (0,5) — q: İncelenecek olayın görülmeyiş sıklığı (1-p=0,5)

t: Güven düzeyinin değeri (1,96) — d: Katlanılabilir hata oranı (0,05)

Örneklem alınan okullara gidildiğinde belirlenen bu sayıdan daha fazla sınıf öğretmeni gönüllü olarak anketleri doldurduğundan değerlendirmeye alınan anket sayısı 615'tir. Sınıf öğretmeni örneklemi, sınıf öğretmeni evreninin % 42'sini oluşturmuştur. Bu sayısal değerlere göre sınıf öğretmeni örnekleminin sınıf öğretmeni evrenini temsil ettiği söylenebilir.

Veri Toplama Araçları: Bu araştırmada verileri toplamak amacıyla anket ve yapılandırılmış sınıf içi gözlem formu kullanılmıştır. Verileri toplamak için Erzurum ili Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerindeki ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenlerine araştırmacı tarafından geliştirilen ***"etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketi"*** ve Erzurum ilinde çalışan eğitim denetmenlerine araştırmacı tarafından geliştirilen ***"etkili sınıf yönetimi eğitim denetmeni anketi"*** uygulanmıştır.

Bu anketlerin hazırlanması için büyük oranda kaynak taramasından, ilgili araştırmalardan yararlanılmış ve araştırmanın amacına uygun olan anket ifadelerinden oluşan madde havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan anket maddeleri çeşitli üniversitelerde çalışan alan uzmanlarının ve eğitim denetmenlerinin görüşleri doğrultusunda; kapsam, içerik, yapı ve görünüş açısından değerlendirilmiş ve öneriler dikkate alınarak anket tekrar düzenlenmiştir. Ayrıca anket maddelerinin dil ve ifade yönünden daha iyi hale getirilmesi için Türk Dili uzmanlarından yardım alınmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Geliştirilen bu anket daha sonra, çalışma grubuna uygulanmadan önce örneklemi temsil eden 193 sınıf öğretmeni üzerinde ön uygulamaya alınmıştır. Ön uygulama sırasında sınıf öğretmenlerinden gelen eleştiriler araştırmacı tarafından not edilmiş, bu öneriler ışığında gerekli düzeltmeler yapılmış ve alan uzmanlarıyla tekrar incelenerek anket asıl uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

"Etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketi"ne son şekli verildikten sonra aynı anket maddeleri üzerinde karşılaştırma yapabilmek için kişisel bilgiler (olgusal veriler) farklı düzenlenerek sınıf öğretmeni adaylarına yönelik olarak yapılandırılmış sınıf içi gözlem formu (***etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni adayı sınıf içi gözlem formu)*** ve eğitim denetmenlerine yönelik ***"etkili sınıf yönetimi eğitim denetmeni anketi"*** oluşturulmuştur.

Geliştirilen ***"etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketi"***, ***"etkili sınıf yönetimi eğitim denetmeni anketi"*** ve ***"etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni adayı sınıf içi gözlem formu"*** Likert tipi üçlü dereceleme ölçeği niteliğinde, etkililik (1: etkisiz, 2: kısmen etkili, 3: etkili) ve uygulama (1: uygulamıyorum, 2: kısmen uyguluyorum, 3: uyguluyorum) olmak üzere iki boyutlu olarak hazırlanmıştır.

Veri Toplama Araçlarının Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışmaları: Araştırmacı tarafından geliştirilen etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketinin ön (pilot) uygulaması yapıldıktan sonra elde edilen veriler bilgisayarda SPSS (Statistic Program for Social Sciences) paket programına aktarılmış, güvenirlik analizinde Cronbach Alfa Katsayısından faydalanılmıştır. Verilerin güvenirlik analiziyle; "anket ile ölçülmek istenen ortak değeri eşit olarak paylaşmayan değişkenlerin belirlenmesi ve bu değişkenlerin analiz dışı bırakılarak, ölçeğin iç tutarlığının artırılması amaçlanmıştır" (Baş, 2003, 191). Bu doğrultuda öncelikle faktör bazında değişkenlerin güvenirliği artırılmış, daha sonra tüm ölçeğin güvenirliği test edilmiştir. "Güvenirlik değeri bir ölçme aracının tekrarlanan ölçümlerde aynı sonucu verme derecesinin göstergesi" (Baş, 2010, 144) olduğundan güvenirliği olumsuz etkileyen maddeler ölçekten çıkarılarak değerlendirme dışı bırakılmıştır. Etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni (ön ve asıl uygulama) anketi, etkili sınıf yönetimi eğitim denetmeni anketi ve etkili sınıf yönetimi yapılandırılmış sınıf içi gözlem formunun her bir alt boyutuna ve tüm boyutlarına ve ayrıca etkililik ve uygulama boyutlarına yönelik güvenirlik katsayıları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Etkili sınıf yönetimi anketlerinin ve sınıf içi gözlem formunun güvenirlik katsayıları

Alt Boyutlar	**Gözlem Formu ve Anketler**	**Etkililik Boyutu**	**Uygulama Boyutu**
Öğretmenin Kişisel Özellikleri	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,67	,78
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,74	,83
	ESY Denetmen Anket Formu	,90	,81
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,81	,85
Öğretimi Planlama	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,83	,85
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,84	,87
	ESY Denetmen Anket Formu	,95	,84
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,86	,86
Sınıf Ortamının Düzeni	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,51**	,56**
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,58	,62
	ESY Denetmen Anket Formu	,70	,58
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,65	,67
Davranışların Düzenlenmesi	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,86	,86
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,88	,87
	ESY Denetmen Anket Formu	,93	,83
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,87	,86
Zaman Yönetimi	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,70	,72
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,70	,72
	ESY Denetmen Anket Formu	,92	,85
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,78	,66
İlişkilerin Düzenlenmesi	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,83	,85
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,83	,85
	ESY Denetmen Anket Formu	,92	,81
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,86	,82
Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışlara Karşı Tepkiler	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,79	,76
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,79	,77
	ESY Denetmen Anket Formu	,62	,57
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,72	,50**
Sınıf İçi Olumlu Öğrenci Davranışlara Karşı Tepkiler	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,59**	,75
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,69	,75
	ESY Denetmen Anket Formu	,79	,79
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,71	,64
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Pilot)	,94	,95
	ESY Sınıf Öğretmeni Anket Formu (Asıl)	,95	,96
	ESY Denetmen Anket Formu	,98	,95
	ESY Öğretmen Adayı Sınıf İçi Gözlem Formu	,95	,95

Cronbach Alfa (α) katsayısına bakarak bir ölçeğin güvenirliği hakkında şöyle yorum yapılabilir:

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir,

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşük,

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilir,

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir (Kayış, 2006). Bu bilgiler ışığında Tablo 1'deki katsayılara bakıldığında, yanlarında ** bulunan alfa değerlerinin güvenirliği düşük, ama diğer tüm değerler oldukça güvenilir ve yüksek derecede güvenilir olarak nitelendirilebilir. Ancak tüm alt boyutların genel toplamına bakıldığında sınıf içi gözlem formunun ve anketlerin yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre ***"etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketi"***, ***"etkili sınıf yönetimi eğitim denetmeni anketi"*** ve ***"etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni adayı sınıf içi gözlem formu"***nun güvenirlik düzeyi yeterlidir denilebilir.

Pek çok geçerlilik ölçütlerinden söz edilebilir, ancak en çok yararlanılanlar: İçerik, muhteva geçerliliği (content validity), uygulama (deneysel) geçerliliği (predictive validity), yapı geçerliliğidir (construct validity) (Karasar, 2003: 151).

Bu araştırmada geçerlilik ölçütlerinden biri olarak içerik, muhteva geçerliliğinden yararlanılmıştır. İçerik geçerliği, ölçme aracındaki maddelerin ölçme amacına uygun olup olmadığı, ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediği sorunu ile ilgilidir ve "uzman görüşü"ne göre belirlenir. Bunun için, önce bir grup uzman ölçme amaçlarını ve bu amaçların gerektirdiği içerik çözümlemelerini yaparak hazırlanmış maddelerin bu amaçları ve içeriği temsil edip edemeyeceğini tartışır. İçerik geçerliliğini belirlemek için yapılacak ilk iş; hazırlanan test, anket veya benzeri ölçme aracını ve amaçlarını bir "uzman gruba" inceletmektir. Uzmanların önerilerine göre gerekli yeni şekil verildikten sonra ölçme aracı kullanılabilir (Karasar, 2003). İçerik-muhteva geçerliği çalışmasından sonra anketin yapı geçerliğini test etmek için, anketin etkililik ve uygulama boyutları açısından "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı" ile her bir alt boyut ve her bir alt boyutun birbirleri arasındaki ilişkiler Pearson Korelasyon analizi ile belirlenmiştir (Tablo 2-3).

Tablo 2. Etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketinin ön uygulamasının **etkililik** boyutunda "tüm alt boyutların genel toplamı" ile her bir alt boyutun ve her bir alt boyutun birbirleri arasındaki ilişkileri gösteren veriler

Etkililik Boyutu	1	2	3	4	5	6	7	8	**9**
Öğretmenin Kişisel Özellikleri (1)		,649**	,349**	,626**	,549**	,542**	,318**	,340**	,713**
Öğretimi Planlama (2)			,441**	,691**	,691**	,622**	,403**	,418**	,836**
Sınıf Ortamının Düzeni (3)				,492**	,466**	,498**	,293**	,366**	,606**
Davranışların Düzenlenmesi (4)					,662**	,735**	,425**	,432**	,863**
Zaman Yönetimi (5)						,605**	,364**	,412**	,769**
İlişkilerin Düzenlenmesi (6)							,383**	,478**	,815**
Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Tepkiler (7)								,474**	,673**
Sınıf İçi Olumlu Öğrenci Davranışlarına Karşı Tepkiler (8)									,636**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı (9)									

** p<.01 düzeyinde çift yönlü anlamlı

Tablo 3. Etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketinin ön uygulamasının **uygulama** boyutunda "tüm alt boyutların genel toplamı" ile her bir alt boyutun ve her bir alt boyutun birbirleri arasındaki ilişkileri gösteren veriler

Uygulama Boyutu	1	2	3	4	5	6	7	8	**9**
Öğretmenin Kişisel Özellikleri (1)		,697**	,374**	,607**	,525**	,687**	,427**	,526**	,777**
Öğretimi Planlama (2)			,529**	,660**	,610**	,704**	,407**	,520**	,843**
Sınıf Ortamının Düzeni (3)				,544**	,464**	,520**	,421**	,459**	,658**
Davranışların Düzenlenmesi (4)					,600**	,706**	,539**	,580**	,859**
Zaman Yönetimi (5)						,665**	,350**	,485**	,727**
İlişkilerin Düzenlenmesi (6)							,525**	,621**	,874**
Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Tepkiler (7)								,593**	,703**
Sınıf İçi Olumlu Öğrenci Davranışlarına Karşı Tepkiler (8)									,756**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı (9)									

** p<.01 düzeyinde çift yönlü anlamlı

Tablo 2. ve Tablo 3'de görüldüğü gibi etkililik ve uygulama boyutlarının ayrı ayrı ilişki düzeyini görmek için Pearson Korelasyon analizi uygulanmış ve "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı" ile her bir alt boyut arasındaki ve her bir alt boyutun birbirleri arasındaki ilişki düzeyi istatistiksel olarak $p<.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu korelasyon düzeyi "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın ve her bir alt boyutun beklenen ölçümü yapabileceğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Bu araştırmada etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketinin geçerlik durumunu belirlemek için kaynak taraması yapılmış; alan uzmanlarının ve daha önce benzer türde çalışma yapan araştırmacıların görüşlerinden faydalanılmıştır. Ayrıca ön uygulama sırasında ölçme aracının kapsamına, yapısına, içeriğine ve görünüşüne ilişkin uygulamaya katılan sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınmış; alan uzmanlarının önerileri doğrultusunda ölçme aracı üzerinde tekrar düzeltmeler yapılmış ve böylece ölçme aracının kullanışlılığı da sağlanarak ölçme aracına son şekli verilmiştir.

Özetle kapsam geçerliliği için uzman görüşünden yararlanılmış ve ayrıca ön uygulama verileri üzerinde yapı geçerliğini test etmek için Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Tüm bu işlemlerden sonra ankete son şekli verilmiş daha sonra anketin kişisel bilgileri (olgusal verileri) eğitim denetmenlerine göre değiştirilerek eğitim denetmenlerine yönelik anket ve sınıf öğretmeni adaylarına yönelik sınıf içi gözlem formu oluşturulmuştur. Yapılan bu çalışmalardan dolayı, araştırmada kullanılan anketler ve sınıf içi gözlem formunun yeterli güvenirlik ve geçerlilik düzeyine sahip oldukları söylenebilir.

Verilerin Toplanması, Çözümü ve Yorumlanması: Hazırlanan anketlerin uygulanması için gerekli resmi izin alınmıştır. "Etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni anketi" ve "etkili sınıf yönetimi eğitim denetmeni anketi" uygulanmadan önce sınıf öğretmenleri, eğitim denetmenleri ile görüşülerek çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Okullara anket formları dağıtılırken okul yöneticileri ile görüşülmüş, araştırmanın amacı hakkında bilgilendirme yapılmış ve izin onayı okul idaresine teslim edilmiştir. Araştırmacı, anketleri dağıtıp uygulamış ve toplamıştır. Ayrıca gönüllü sınıf öğretmeni adaylarından sınıf öğretmenlerini gözlemleyip yapılandırılmış gözlem formunu doldurmaları istenmiştir.

Bu çalışma için gönüllü olan sınıf öğretmeni adaylarından, bir dönem boyunca uygulamaya gittikleri "Okul Deneyimi" çalışmaları sırasında sınıf öğretmenlerini gözlemleyerek yapılandırılmış "etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni adayı sınıf içi gözlem formu"nu doldurmaları istenmiştir. Sınıf öğretmenlerini nasıl gözlemleyip, sınıf içi gözlem formunu nasıl dolduracakları hakkında sınıf öğretmeni adaylarına bilgilendirici eğitim toplantısı verilmiştir. Daha sonra uygulamaya giden öğretmen adaylarından sürekli gözlemledikleri bir öğretmeni dikkate alarak yapılandırılmış sınıf içi gözlem formunu doldurmaları istenmiştir.

Anketlerin uygulanmasından sonra hatalı veya eksik doldurulan anketler çıkartılarak kalan anketler değerlendirmeye alınmıştır. Sınıf öğretmenlerine, eğitim denetmenlerine uygulanan anketlerden ve sınıf öğretmeni adaylarının doldurduğu sınıf içi gözlem formlarından elde edilen veriler kodlanmış ve istatistiksel işlemler yapmak için bilgisayarda

SPSS paket programına aktarılmıştır. Bu veriler üzerinde araştırmanın problemi ve alt problemleri doğrultusunda istatistiksel işlemler yapılmıştır. Bu işlemler frekans, yüzde, bağımsız gruplar için t testi, Pearson korelasyon analizidir.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine ve eğitim denetmenlerine uygulanan anketlerden ve sınıf öğretmeni adaylarının doldurduğu sınıf içi gözlem formlarından elde edilen veriler önce tablolar halinde sunulmuş, daha sonra bu tablolara ilişkin değerlendirme ve yorumlar yapılmıştır. Araştırmanın bu kısmında bulgular alt boyutlara göre değil, "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"na göre sunulmuştur.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinden, eğitim denetmenlerinden ve sınıf öğretmeni adaylarından toplanan istatistiki bilgilere ilişkin veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Sınıf öğretmenlerinin, eğitim denetmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının istatistikî bilgileri

Kişisel Bilgilerin Dağılımı		**Sınıf Öğretmeni**		**Eğitim Denetmeni**		**Sınıf Öğretmeni Adayı**	
		f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Erkek	266	43,3	39	95,1	38	44,2
	Kadın	349	56,7	2	4,9	48	55,8
	Toplam	**615**	**100**	**41**	**100**	**86**	**100**
Mesleki kıdem	1–5 yıl	52	8,5	-	-	-	-
	6–10 yıl	216	35,1	3	7,3	-	-
	11–15 yıl	223	36,2	19	46,4	-	-
	16–20 yıl	61	10,0	2	4,8	-	-
	21–25 yıl	28	4,5	1	2,5	-	-
	26 yıl ve üstü	35	5,7	16	39,0	-	-
	Toplam	**615**	**100**	**41**	**100**	**-**	**-**
En son bitirilen okul/ öğretim programı	Eğitim Enstitüsü	20	3,3	4	9,8	-	-
	Eğitim Yüksek Okulu	34	5,5	-	-	-	-
	Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	240	39,0	9	22	-	-
	Eğitim Fakültesi Branş Öğretmenliği	94	15,3	19	46,3	-	-
	Eğitim Fakültesi Dışında Bir Fakülte	211	34,3	6	14,6	-	-
	Diğer	16	2,6	3	7,3	-	-
	Toplam	**615**	**100**	**41**	**100**	**-**	**-**

Lisansüstü eğitim alma durumu	Hayır	558	90,7	28	68,3	-	-
	Evet	57	9,3	13	31,7	-	-
	Toplam	**615**	**100**	**41**	**100**	**-**	**-**
Lisansüstü eğitimi eğitimle ilgili	Hayır	45	78,9	-	-	-	-
	Evet	12	21,1	-	-	-	-
	Toplam	**57**	**100**	**-**	**-**	**-**	**-**
Sınıftaki ortalama öğrenci sayıları	12–20	57	9,3	-	-	8	9,3
	21–25	155	25,2	-	-	32	37,2
	26–30	184	29,9	-	-	36	41,9
	31–35	154	25,0	-		7	8,1
	36 ve üstü	65	10,6	-	-	3	3,5
	Toplam	**615**	**100**	**-**	**-**	**86**	**100**
SY ile ilgili hizmet içi kursa/seminere vb. katıldınız mı?	Katıldım	292	47,5	23	56,1	-	-
	Katılmadım	323	52,5	18	43,9	-	-
	Toplam	**615**	**100**	**41**	**100**	**-**	-
Kendinizi SY'de yeterli buluyor musunuz?	Evet	421	68,5	30	73,2	37	43,0
	Kısmen	187	30,4	11	26,8	43	50,0
	Hayır	7	1,1	-	-	6	7,0
	Toplam	**615**	**100**	41	100	86	100
Hizmet öncesi SY ile ilgili ders aldınız mı?	Evet	310	50,4	24	58,5	-	-
	Hayır	305	49,6	17	41,5	-	-
	Toplam	**615**	**100**	**41**	**100**	-	-
Sınıf öğretmenleri SY'de yeterli midir?	Evet	-	-	4	9,8	63	73,3
	Kısmen	-	-	35	85,3	16	18,6
	Hayır	-	-	2	4,9	7	8,1
	Toplam	**-**	**-**	**41**	**100**	**86**	**100**
Mesleğinizi seviyor musunuz?	Evet	590	95,9	34	82,9	75	87,2
	Hayır	25	4,1	7	17,1	11	12,8
	Toplam	**615**	**100**	**41**	**100**	**86**	**100**

Etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni adayı sınıf içi gözlem formunun, etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni ve eğitim denetmeni anketlerinin her bir alt boyutunun ve tüm alt boyutların genel toplamının etkililik ve uygulama bazında aritmetik ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni adayı sınıf içi gözlem formunun, etkili sınıf yönetimi sınıf öğretmeni ve eğitim denetmeni anketlerinin etkililik ve uygulama boyutlarının aritmetik ortalamalarının karşılaştırılması

Alt Boyutlar	**Ölçme Araçları**	**Etkililik** $\overline{X}_1$	**Uygulama** $\overline{X}_2$	$\overline{X}_1 - \overline{X}_2$
Öğretmenin Kişisel Özellikleri	Sınıf Öğretmeni	2,818	2,713	0,105
	Eğitim Denetmeni	2,552	2,113	0,439
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,708	2,471	0,237
Öğretimi Planlama	Sınıf Öğretmeni	2,806	2,656	0,150
	Eğitim Denetmeni	2,459	1,982	0,477
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,706	2,410	0,296
Sınıf Ortamının Düzeni	Sınıf Öğretmeni	2,672	2,532	0,140
	Eğitim Denetmeni	2,488	2,073	0,415
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,558	2,277	0,281
Davranışların Düzenlenmesi	Sınıf Öğretmeni	2,814	2,734	0,080
	Eğitim Denetmeni	2,500	2,031	0,469
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,711	2,376	0,335
Zaman Yönetimi	Sınıf Öğretmeni	2,756	2,565	0,191
	Eğitim Denetmeni	2,415	1,868	0,547
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,644	2,263	0,381
İlişkilerin Düzenlenmesi	Sınıf Öğretmeni	2,825	2,746	0,079
	Eğitim Denetmeni	2,539	2,118	0,421
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,762	2,480	0,282
Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Tepkiler	Sınıf Öğretmeni	2,498	2,489	0,009
	Eğitim Denetmeni	2,217	2,175	0,042
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,373	2,296	0,077
Sınıf İçi Olumlu Öğrenci Davranışlarına Karşı Tepkiler	Sınıf Öğretmeni	2,777	2,699	0,078
	Eğitim Denetmeni	2,439	2,181	0,258
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,585	2,248	0,337
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	2,752	2,655	0,097
	Eğitim Denetmeni	2,450	2,069	0,381
	Sınıf Öğretmeni Adayı	2,642	2,367	0,275

Tablo 5'e bakıldığında sınıf öğretmenlerinden, eğitim denetmenlerinden ve sınıf öğretmeni adaylarından toplanan etkili sınıf yönetimi verilerinin etkililik ve uygulama boyutlarının aritmetik ortalamaları verilmiştir. Bu veriler karşılaştırmalı olarak incelendiğinde her bir alt boyutun ve "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarının ortalamalarında en yüksek değerlere sınıf öğretmenlerinin en düşük değerlere eğitim denetmenlerinin sahip olduğu görülmektedir. Bu verilerden, ölçme ara-

cındaki ifadeleri; sınıf öğretmenlerinin çok etkili, sınıf öğretmeni adaylarının daha az etkili ve eğitim denetmenlerinin çok daha az etkili buldukları kanısına varılabilir. Yine bu verilerden sınıf öğretmenlerinin ölçme aracındaki ifadeleri uyguladıkları, sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin ölçme aracındaki ifadeleri daha az uyguladıkları ve eğitim denetmenlerinin görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin ölçme aracındaki ifadeleri çok daha az uyguladıkları çıkarılabilir. Her bir alt boyutun ve "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutları ortalamaları arasındaki farklara bakıldığında en fazla farklılıkların eğitim denetmenlerine, orta değerde farklılıkların sınıf öğretmeni adaylarına ve en az farklılıkların sınıf öğretmenlerine ait olduğu görülmektedir. Etkililik boyutuna göre uygulama boyutunun daha az aritmetik ortalamaya sahip olması ölçme aracındaki ifadeleri uygulamanın zor olduğunu ve sınıf öğretmenlerinin bunları uygulamada güçlük çektiklerini akla getirmektedir. Sınıf öğretmenlerinin etkili sınıf yönetimini uygulamada güçlük çekmeleri yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ve öğrenci merkezli olmaktan çok halen geleneksel yaklaşımın olumsuz yönlerine dayalı ve öğretmen merkezli davranmalarından kaynaklandığı şüphesini akla getirmektedir.

Tablo 6. Cinsiyet değişkenine göre etkili sınıf yönetimine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları

Cinsiyet				**Etkililik Boyutu**				**Uygulama Boyutu**			
			n	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	Erkek	266	2,725	,219	-2,857	**,004***	2,620	,256	-3,115	**,002***
		Kadın	349	2,773	,185			2,682	,240		
	Öğretmen Adayı	Erkek	38	2,635	,273	-,219	,827	2,391	,307	,652	,516
		Kadın	48	2,647	,254			2,347	,309		

*p≤ ,05 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni)}$: 613 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni\ Adayı)}$: 84

Yukarıdaki tabloda etkili sınıf yönetimi verileri sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkenine göre bağımsız gruplar için t testi sonuçları verilmiştir. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında cinsiyet değişkenine göre kadın sınıf öğretmenleri lehine p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu ($\overline{X}_{etkililik}$ = 2,773; $t_{etkililik}$= -2,857; $\overline{X}_{uygulama}$ = 2,682; $t_{uygulama}$= -3,115); etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı ($t_{etkililik}$= -,219; $t_{uygulama}$= ,652) görülmektedir. Bu bulgu cinsiyet değişkenine göre kadın sınıf öğretmenlerinin erkek sınıf öğretmenlerine göre ölçme aracındaki ifadeleri daha etkili bulmaktadırlar ve uygulamaktadırlar şeklinde yorumlanabilir. Ancak sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre ölçme aracındaki ifadeleri etkililik ve uygulama açılarından farklı görmedikleri ifade edilebilir.

Bu araştırmadaki gibi kadınlar lehine benzer sonuçları olan (Demirtaş ve Özer, 2007; Çubukçu ve Girmen, 2008; Ayar ve Arslan, 2008; Kars, 2007) veya cinsiyet değişkenine göre farklılaşmayan (Topal, 2007; G. Kaya, 2008; Bila, 2006; Erkan, 2009; Korkut, 2009; Keskin, 2009) araştırmalar bulunmaktadır.

Tablo 7. Hizmet içi eğitim alma değişkenine göre etkili sınıf yönetimine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları

Hizmet İçi Eğitim Alma				**Etkililik Boyutu**				**Uygulama Boyutu**			
			n	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	Evet	292	2,755	,198	,364	,716	2,672	,254	1,640	,101
		Hayır	323	2,749	,205			2,639	,243		
	Denetmen	Evet	23	2,426	,338	-,512	,612	2,051	,273	-,521	,605
		Hayır	18	2,481	,351			2,093	,230		

*p≤ ,05 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni)}$: 613 $sd_{(Denetmen)}$: 39

Tablo 7'de etkili sınıf yönetimi verileri sınıf öğretmenlerinin ve eğitim denetmenlerinin hizmet içi eğitim alma değişkenine göre bağımsız gruplar için t testi sonuçları verilmiştir. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin ($t_{etkililik}$= ,364; $t_{uygulama}$= 1,640) ve eğitim denetmenlerinin ($t_{etkililik}$= -,512; $t_{uygulama}$= -,521) hizmet içi eğitim alma değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı göze çarpmaktadır. Başka bir deyişle hizmet içi eğitim alma değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin ve eğitim denetmenlerinin hizmet içi eğitim alıp almaması onların ölçme aracındaki ifadeleri etkililik ve uygulama açılarından farklı algılamadıklarını düşündürmektedir.

Literatürde sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin hizmet içi eğitime katılma değişkenine göre farklılaşmadığını (G. Kaya, 2008), okulöncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin hizmet içi eğitim almaları açısından farklılaşmadığını (Denizel Güven ve Cevher, 2005) gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Ancak hizmet içi eğitim sayesinde öğretmenlerin işlerini daha etkili bir şekilde yaparak örgütün amaçlarına daha etkin bir şekilde ulaşmasını sağlayacakları (Altınışık, 2006) ileri sürülebilir.

Tablo 8. Hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alma değişkenine göre etkili sınıf yönetimine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları

Hizmet Öncesi Sınıf Yönetimi Dersi Alma				**Etkililik Boyutu**				**Uygulama Boyutu**			
			n	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	Evet	310	2,760	,2059	,950	,343	2,675	,237	1,960	**,050***
		Hayır	305	2,744	,198			2,635	,259		
	Denetmen	Evet	24	2,473	,356	,501	,619	2,064	,269	-,154	,879
		Hayır	17	2,418	,326			2,077	,237		

*p≤ ,05 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni)}$: 613 $sd_{(Denetmen)}$: 39

Tablo 8'de etkili sınıf yönetimi verileri sınıf öğretmenlerinin ve eğitim denetmenlerinin hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alma değişkenine göre bağımsız gruplar için t testi sonuçları sunulmuştur. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında eğitim denetmenlerinin ($t_{etkililik}$= ,501; $t_{uygulama}$= -,154) ve etkililik boyutunda sınıf öğretmenlerinin ($t_{etkililik}$= ,950) hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alma değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı; uygulama boyutunda hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alan sınıf öğretmeleri lehine p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu ($\overline{X}_{uygulama}$= 2,675; $t_{uygulama}$= 1,960) görülmektedir. Başka bir deyişle sınıf öğretmenlerinin hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alıp almaması onların ölçme aracındaki ifadeleri etkili bulma açısından farklı algılamadıklarını, ancak hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alan sınıf öğretmenlerinin almayanlara göre sınıf yönetimini daha etkili uyguladıklarını düşündürmektedir. Ayrıca eğitim denetmenlerinin hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alıp almamaları onların ölçme aracındaki ifadeleri etkililik ve uygulama açılarından farklı görmedikleri şeklinde yorumlanabilir. Hizmet öncesi eğitim alan öğretmenler lehine anlamlı sonuç veren Steinbeck (1996)'in araştırması bu bulguyu desteklemektedir.

Tablo 9. Mesleğini sevme değişkenine göre etkili sınıf yönetimine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları

Mesleği sevme				**Etkililik Boyutu**				**Uygulama Boyutu**			
			n	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	Evet	590	2,755	,199	1,411	,170	2,657	,250	,871	,384
		Hayır	25	2,682	,256			2,613	,234		
	Denetmen	Evet	34	2,450	,352	-,010	,992	2,077	,260	,424	,674
		Hayır	7	2,451	,301			2,032	,233		
	Öğretmen Adayı	Evet	75	2,650	,267	,803	,424	2,369	,311	,185	,853
		Hayır	11	2,583	,214			2,350	,292		

*p≤ ,05 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni)}$: 613 $sd_{(Denetmen)}$: 39 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni\ Adayı)}$: 84

Yukarıdaki tabloda etkili sınıf yönetimi verileri sınıf öğretmenlerinin, eğitim denetmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının mesleklerini sevme değişkenine göre bağımsız gruplar için t testi sonuçları verilmiştir. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin ($t_{etkililik}$= 1,411; $t_{uygulama}$= ,871), eğitim denetmenlerinin ($t_{etkililik}$= -,010; $t_{uygulama}$= ,424) ve sınıf öğretmeni adaylarının ($t_{etkililik}$= ,803; $t_{uygulama}$= ,185) mesleklerini sevme değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı dikkat çekmektedir. Başka bir ifadeyle sınıf öğretmenlerinin, eğitim denetmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının mesleklerini sevip sevmemesi onların ölçme aracındaki ifadeleri etkililik ve uygulama açılarından farklı algılamadıklarını akla getirmektedir. Gözlemcilerin değerlendirmelerine göre sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarının mesleği isteyerek seçme değişkenine göre farklılaşmadığını gösteren, sınıf öğretmenlerinin değerlendirmelerine göre sınıf yönetimi davranışlarının mesleği isteyerek seçme değişkenine göre mesleği isteyerek seçenler lehine anlamlı sonuç veren (Topal, 2007) bir çalışma vardır.

Tablo 10. Sınıf seviyesi değişkenine göre etkili sınıf yönetimine ilişkin bağımsız gruplar için t testi sonuçları

Sınıf Seviyesi				**Etkililik Boyutu**				**Uygulama Boyutu**			
			n	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**	$\overline{X}$	**Ss**	**t**	**p**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	1-3	369	2,748	,208	-,621	,535	2,668	,227	1,568	,117
		4-5	246	2,758	,193			2,636	,278		
	Öğretmen Adayı	1-3	44	2,624	,316	-,666	,508	2,408	,290	1,282	,203
		4-5	42	2,661	,189			2,323	,322		

*p≤ ,05 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni)}$: 613 $sd_{(Sınıf\ Öğretmeni\ Adayı)}$: 84

Tablo 10'da etkili sınıf yönetimi verileri sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf seviyesi ve sınıf öğretmeni adaylarının gözlemledikleri sınıf seviyesi değişkenine göre bağımsız gruplar için t testi sonuçları sunulmuştur. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin okuttukları ($t_{etkililik}$= -,621; $t_{uygulama}$= 1,568) ve sınıf öğretmeni adaylarının gözlemledikleri ($t_{etkililik}$= -,666; $t_{uygulama}$= 1,282) sınıf seviyesi değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Bu bulguya göre sınıf öğretmenlerinin okuttukları ve sınıf öğretmeni adaylarının gözlemledikleri sınıf seviyesi değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının ölçme aracındaki ifadeleri etkililik ve uygulama açılarından farklı algılamadıkları akla gelmektedir.

Tablo 11. Sınıf öğretmenlerinin ve eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren Pearson korelâsyon analizi sonuçları

Mesleki Kıdem Pearson			**Etkililik Boyutu**		**Uygulama Boyutu**	
		n	**r**	**p**	**r**	**p**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	615	,000	,997	,025	,539
	Denetmen	41	-,469	**,002***	,105	,515

*p≤ ,05

Yukarıdaki tabloda sınıf öğretmenlerinin ve eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren Pearson korelâsyon analizi sonuçlarını sunulmuştur. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik boyutunda eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu ($r_{etkililik}$= -,469; $p_{etkililik}$= ,002) görülmektedir. Bu bulgu eğitim denetmenlerinin kıdemlerinin arttıkça "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"ndaki düşüncelerini olumsuzlaştırdığını veya eğitim denetmenlerinin etkili sınıf yönetiminin bu alt boyutlarındaki düşüncelerinin olumlulaştığı oranda onların kıdemlerinin az olduğunu düşündürmektedir. Başka bir ifadeyle eğitim denetmenlerinin kıdemlerinin artması onların sınıf yönetiminde etkili olan unsurlara karşı olumsuz düşüncelere sahip olacakları veya eğitim denetmenlerinin kıdemlerinin az olması onların sınıf yönetiminde etkili olan unsurlara karşı olumlu düşüncelere sahip olacakları şeklinde yorumlanabilir. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin ($r_{etkililik}$= ,000; $p_{etkililik}$= ,997; $r_{uygulama}$= ,025; $p_{uygulama}$= ,539), uygulama boyutunda eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı ($r_{uygulama}$= ,105; $p_{uygulama}$= ,515) saptanmıştır.

Literatürde sonuçları bu araştırmayla benzeşen veya benzeşmeyen araştırmalar bulunmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi performansı ve okulöncesi öğretmenlerinin sınıf yönetim becerileri ile mesleki kıdemleri arasında anlamsız sonuç veren (Ayar ve Arslan, 2008; Denizel Güven ve Cevher, 2005), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlikleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamsız sonuç veren (Kars, 2007) sınıf öğretmenlerinin ve gözlemcilerin değerlendirmelerine göre sınıf yönetimi davranışlarının mesleki kıdem açısından farklılaşmadığını (Topal, 2007), sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliklerinin mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşmadığını (G. Kaya, 2008), ilköğretim I. ve II. kademeden sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin sınıf yönetimi stratejilerinin mesleki kıdem değişkenine göre farklılaştığını (kıdem yılı 21 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile 11-15 yıl olanlar arasında 2. grubun lehine anlamlı olduğunu) (Taflan, 2007), ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin sınıf yönetimi anlayışlarının öğretmenlerin kıdem değişkenine göre farklılaşmadığını (Erkan, 2009), sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetim becerilerinin tüm alt boyutlar açısından

mesleki kıdem değişkenine göre farklılaştığını (Korkut, 2009) gösteren, öğretmenlerin hizmet yılının etkili olduğunu belirten (Steinbeck, 1996) araştırmalar vardır.

Tablo 12. Sınıftaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren Pearson korelasyon analizi sonuçları

Sınıftaki Öğrenci Sayısı		**Pearson**	**Etkililik Boyutu**		**Uygulama Boyutu**	
Alt Boyutlar		**n**	**r**	**p**	**r**	**p**
Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı	Sınıf Öğretmeni	615	-,034	,406	-,101	**,012***
	Öğretmen Adayı	86	-,049	,651	-,051	,640

*p≤ ,05

Tablo 12'de sınıf öğretmenlerinin kendi sınıflarındaki ve sınıf öğretmeni adaylarının gözlem yaptıkları sınıflardaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren Pearson korelâsyon analizi sonuçlarını verilmiştir. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın uygulama boyutunda sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu ($r_{uygulama}$= -,101; $p_{uygulama}$= ,012) saptanmıştır. Bu bulguya göre sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısının artması onların etkili sınıf yönetiminin "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nı uygulamada güçlük çektikleri veya sınıf öğretmenlerinin etkili sınıf yönetiminin "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nı uygulayabilmeleri için sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısının azaltılması gerektiği şeklinde yorumlanabilir. Başka bir deyişle sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısının fazlalaşması onların bu ölçme aracındaki ifadeleri uygulamada güçlük çektiklerini veya sınıf öğretmenlerinin bu ölçme aracındaki ifadeleri uygulayabilmeleri için sınıflardaki öğrenci sayısının azaltılması gerektiğini düşündürmektedir. "Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmeni adaylarının gözlem yaptıkları sınıflardaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları ($r_{etkililik}$= -,049; $p_{etkililik}$= ,651; $r_{uygulama}$= -,051; $p_{uygulama}$= ,640) arasında, etkililik boyutunda sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı ($r_{etkililik}$= -,034; $p_{etkililik}$= ,406) görülmektedir.

Literatürde sonuçları bu araştırmayla benzeşen veya benzeşmeyen araştırmalar vardır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile sınıflarındaki öğrenci sayıları açısından farklılaşmayan (Denizel Güven ve Cevher, 2005), kalabalık sınıfların sınıf yönetimini olumsuz etkilediğini ve sınıftaki öğrenci sayısının 20 kişi olması gerektiğini vurgulayan (Çınar, Temel, Beden ve Göçgen, 2004), sınıf öğretmenlerinin ve gözlemcilerin değerlendirmelerine göre sınıf yönetimi davranışlarının sınıf mevcuduna göre farklılaşmadığını (Topal, 2007), ilköğretim I. ve II. kademeden sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin sınıf yönetimi stratejilerinin öğrenci sayısına göre farklılaşmadığını (Taflan, 2007) gösteren araştırmalar vardır.

Sonuçlar

Sınıf öğretmenlerinin etkili sınıf yönetimi anketindeki ifadeleri etkili buldukları ancak bu ifadeleri uygulamada güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim denetmenlerinin etkili sınıf yönetimi anketindeki ifadeleri sınıf öğretmenlerine göre çok daha az ve sınıf öğretmeni adaylarına göre ise daha az etkili buldukları ve sınıf öğretmenlerinin bu ifadeleri uygulayamadıkları sonucu bulunmuştur. Sınıf öğretmeni adayları ölçme aracındaki ifadeleri sınıf öğretmenlerine göre daha az, eğitim denetmenlerine göre daha fazla etkili bulmuşlardır. Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin bu ifadeleri uygulayamadıkları sonucu çıkarılabilir. Genel olarak sınıf öğretmenlerinden, eğitim denetmenlerinden ve sınıf öğretmeni adaylarından elde edilen bulguların uygulama boyutunun etkililik boyutundan daha düşük sayısal değerlere sahip olması, sınıf öğretmenlerinin ölçme aracındaki ifadeleri etkili bulduklarını, ancak bunları uygulamada güçlük çektiklerini düşündürmektedir.

"Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında eğitim denetmenlerinin ve etkililik boyutunda sınıf öğretmenlerinin hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alma değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı; uygulama boyutunda hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alan sınıf öğretmenleri lehine p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

"Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın uygulama boyutunda sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu; etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmeni adaylarının gözlem yaptıkları sınıflardaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında, etkililik boyutunda sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucu bulunmuştur.

"Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin okuttukları ve sınıf öğretmeni adaylarının gözlemledikleri sınıf seviyesi değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu saptanmıştır.

"Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında cinsiyet değişkenine göre kadın sınıf öğretmenleri lehine p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu; etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

"Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin ve eğitim denetmenlerinin hizmet içi eğitim alma değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur.

"Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin, eğitim denetmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının mesleklerini sevme değişkenine göre p≤ ,05 önem düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

"Tüm Alt Boyutların Genel Toplamı"nın etkililik boyutunda eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu; etkililik ve uygulama boyutlarında sınıf öğretmenlerinin, uygulama boyutunda eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Uygulayıcılar için öneriler

Sınıf öğretmenlerinin ölçme aracındaki ifadeleri uygulamada güçlük çektikleri bulgusu onların etkili sınıf yönetimini uygulama konusunda hizmet içi eğitime alınmalarının gerektiğini göstermektedir.

Uygulama boyutunda hizmet öncesinde sınıf yönetimi dersi alan sınıf öğretmenleri lehine anlamlı sonuç çıkması bu dersin hizmet öncesinde alınmasının önemini göstermektedir. Bu nedenle eğitim fakültelerinde sınıf yönetimi dersinin üzerinde önemle durulması gerekir. Daha önceden eğitim fakültelerinde sınıf yönetimi dersi 2 saat uygulama ve 2 saat teorik olarak okutulmaktayken, yapılan düzenleme ile 2 saat teorik olarak sınırlandırılmıştır. Araştırma bulgularına göre uygulamaya ağırlık verilmesi gerektiği dikkate alındığında sınıf yönetimi dersinin 2 saat olan uygulamasının tekrar işlerlik kazandırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Etkililik boyutunda eğitim denetmenlerinin mesleki kıdemleri ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin bulunması eğitim denetmenlerinin sınıf yönetimi konusunda daha az yeterli olduklarını ve bu konuda hizmet içi eğitimden geçirilmeleri gerektiğini akla getirmektedir.

Uygulama boyutunda sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayısı ile etkili sınıf yönetimi puanları arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişkinin bulunması sınıflardaki öğrenci sayılarının fazlalaşmasının sınıf yönetimini olumsuz etkileyeceği için sınıflardaki öğrenci sayılarının azaltılması uygun olacaktır.

Araştırmacılar için öneriler

Araştırmada kullanılan anketlerin geçerlik ve güvenirlik çalışması Türkiye'nin tümünü kapsayacak şekilde yeniden yapılarak anketler daha geniş kapsamlı olarak kullanılabilir.

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin etkili buldukları sınıf yönetimi becerilerini uygulamada güçlük çektikleri dikkat çekmiştir. Uygulamada güçlük çektikleri bu noktaları gidermeye yönelik ülke çapında daha kapsamlı nicel ve nitel araştırmalar yapılabilir.

Bu araştırmanın devamı olarak etkili sınıf yönetiminin branş öğretmenleri, okul, çevre, aile gibi boyutlarını tek tek ve karşılaştırmalı olarak inceleyen araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

Altınışık, S. (2006). "Hizmet İçi Eğitimin İşlevlerine İlişkin Görüş ve Tutumlar". Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, (13), 362-372.

Ayar, A. R. ve Arslan, R. (2008). "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin 'Sınıf Yönetimi Performansının' Araştırılması". Kastamonu Eğitim Dergisi, 16(2), Ekim, 335-344.

Aydın, A. (2004). Sınıf Yönetimi. (5. Baskı). Ankara: Tekağaç Eylül Yayıncılık.

Baş, T. (2003). Anket. (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Baş, T. (2010). Anket. (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Bila, M. (2006). "Özel İlköğretim Okulu Öğretmenleri ile Devlet İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yaklaşımlarının Karşılaştırılması". (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çınar, O., Temel, A., Beden, N. ve Göçgen, S. (2004, Temmuz). "Kalabalık Sınıfların Öğretmen ve Öğrenciye Etkisi". XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.

Çubukçu, Z. ve Girmen, P. (2008). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Görüşleri. Bilig, (44), Kış, 123-142.

Demirtaş, H. ve Özer, N. (2007). "Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri ile Akademik Başarısı Arasındaki İlişkisi". Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, 2(1), 34-47.

Denizel Güven, E. ve Cevher, F. N. (2005). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi". Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(18), 71-92.

Emmer, E. T. and Stough, L. M. (2001). "Classroom Management: A Critical Part of Educational Psychology, With Implications for Teacher Education". Educational Psychologist, 36(2), 103-112.

Erden, M. (2005). Sınıf Yönetimi. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Erkan, Z. N. (2009). İlköğretimde Görevli Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışları ile İş Doyumları Arasındaki İlişki (İstanbul İli Anadolu Yakası Örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Gilpatrick, R. S. H. (2010). Classroom Management Strategies and Behavioral Interventions to Support Academic Achievement. (Degree of Doctor of Education Teacher Leadership). Walden University College of Education.

Glasser, W. (1999). Okulda Kaliteli Eğitim. (Çev. U. Kaplan). İstanbul: Beyaz Yayınları.

Good, T. L. and Brophy, J. E. (2008). Looking in Classrooms. (Tenth Edition). USA: Pearson Education, Inc.

Kaptan, S. (1998). Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri. (11. Baskı). Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

Karasar, N. (2003). Bilimsel Araştırma Yöntemi. (12. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kars, Y. E. (2007). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Kendi Algılarına Dayalı Sınıf Yönetimi Yeterlikleri (Konak İlçesi Örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Karslı, M. D. (2004). Yönetsel Etkililik (2.Baskı). Ankara: Pegema Yayıncılık.

Kaya, G. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yeterliliklerine İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Öğrencilerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kaya, Z. (2006). "Olumlu Öğrenme Ortamı Oluşturma". Kaya, Z. (Editör), Sınıf Yönetimi (6. Baskı). (s. 115-148). Ankara: Pegema Yayıncılık.

Kayış, A. (2006). "Güvenirlik Analizi". Ş. Kalaycı (Editör). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri (2. Baskı), (s. 403-419). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

Keskin, E. (2009). Orta Öğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimindeki Yeterlikleri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Korkut, K. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnançları ile Sınıf Yönetimi Beceri Algıları Arasındaki İlişki. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.

Moore, K. D. [t.y.]. Öğretim Becerileri. (Çev. N. Kaya). E. Altıntaş (Editör).

Sarı, H. ve Dilmaç, B. (2004). "Sınıf Yönetiminin Temelleri". M. Gürsel, H. Sarı ve B. Dilmaç (Editörler). Sınıf Yönetimi. (s. 71-98). Konya: Eğitim Kitabevi.

Steinbeck, S. H. (1996). A Descriptive Case History of the Relationship between Teacher Personality Traits, Pre-Service Education, and Effective Classroom Management. (Degree of Doctor of Philosophy). Walden University.

Taflan, A. (2007). Öğretmen Görüşleri ve Öğrenci Algısıyla Sınıf Yönetimi Stratejilerinin Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tauber, R. T. (2007). Classroom Management: Sound Theory and Effective Practice. (Fourth Edition). London: Praeger Publishers.

Topal, T. (2007). İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Davranışlarının Karşılaştırılması ve Öğrenci Başarısı ile İlişkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Wang, M. C., Haertel, G. D. & Walberg, H. J. (1993). "Toward a Knowledge Base for School Learning". Review of Educational Research, 63(3), 249-294. Retrieved from http://www.jstor.org/stable/1170546

http://www.istatistikanaliz.com/orneklem_buyuklugunu_saptanmasi.asp Erişim Tarihi: 15 Mayıs 2014